

3T- Työterveystutkimukset LEL- ja TaEL-aloilta valmistuneet

Siivoojat ja kuljettajat stressaantuvat pätkätöissä – rakennusmiehet käyvät töissä sairauksista huolimatta

Työolot, terveys ja työkyky -tutkimuksen mukaan TaEL-töissä työskentelevillä (pätkätyöt ja taiteilijat) siivoojilla sekä prosessi- ja kuljetustyöntekijöillä oli eniten ongelmia terveydessään ja työkykyyn liittyvissä asioissa. ”Varsinkin kuljetustyössä stressi on lisääntynyt koko ajan. LEL-aloilla työkyky on työn henkisten vaatimusten kannalta parantunut ja kiire vähentynyt. Rakennusmiehet jaksavat olla töissä sairauksista huolimatta”, kertoo Eteran ylilääkäri Juhani J u n t u n e n.

TaEL-alojen työterveyttä, työkykyä ja työoloja kartoittava 3T-tutkimus on ensimmäinen laatuaan. LEL-aloilta (maatalous,-metsä,-satama- ja rakennus) valmistunut seurantatutkimus on jo kolmas. Alojen tulokset osoittavat vuodesta 1998 jatkuneen kehitystrendin. LEL-aloilta tutkimukseen osallistui 2 300 työntekijää ja 236 työnantajaa. TaEL-aloilta tutkimuksessa oli mukana 870 työntekijää ja 269 työnantajaa.

TaEL-aloilta aktiivisemmin kyselyyn vastasivat taiteilijoiden ja hoitotyöntekijöiden lisäksi opiskelijat ja koululaiset. Kaikkiaan kyselyyn vastanneista TaEL-työntekijöistä kaksi kolmesta oli naisia, joista puolet oli alle 32-vuotiaita. Vakuutettuja työntekijöitä TaEL:ssa on noin 110 000 ja LEL-aloilla 150 000.

Poissaolot ja työtä haittaavat sairaudet vähenemässä LEL-töissä

LEL-työntekijät olivat vuonna 2004 iäkkäämpiä kuin edellisinä tutkimusajankohtina, vuosina 1998 ja 2001. ”Ikääntyminen ei kuitenkaan näkynyt vielä heidän terveydessään ja työkyvyssään. Odotettavissa on, että ikääntyminen tuo niihin selvästi muutoksia lähivuosien aikana”, arvioi tukija Helena Rytönen Eterasta.

Sen sijaan sairastavuuden kehitys oli erilainen. Edellisinä tutkimusvuosina runsaalla puolella, mutta v. 2004 jo kahdella kolmesta LEL-miehestä oli vähintään yksi lääkärin toteama sairaus. Vastaavasti naisten sairastavuus oli koko seuranta-ajan hieman korkeampi.

”Työtä haittaavat sairaudet ovat vähentymässä ja työstä poissaolot ovat kääntyneet lievään laskuun. Rakennusmiehet jaksavat kuitenkin olla töissä

sairauksista huolimatta”, ylilääkäri Juntunen toteaa. Miehillä tapaturmavammat ja tuki- ja liikuntaelintenssairaudet ovat edelleen yleisimpiä.

Juntusen mukaan mielenkiintoista on se, että mielenterveyden häiriöt eivät nouse esiin terveystutkimuksissa, vaikka niiden osuus työkyvyttömyyden syynä on kasvanut.

Työkyky hyvä sairauksista huolimatta

TaEL-aloilla siivoojat ovat yksi eniten sairastavista ammattiryhmistä. Rasitussairaudet ja vammat sekä ihosairaudet ovat heillä yleisiä. Taiteilijoista kolme neljästä ja hoitotyötä tekevistä 80 % piti terveyttään hyvänä, vaikka kummassakin ryhmässä sairastavuus oli korkea, 70-75 %.

Stressituntemukset olivat yleisiä taiteilijoilla. He kärsivät erityisesti unihäiriöistä. Hoitotyössä joka kolmas kärsi selkäsairauksien lisäksi niska- ja hartiavaivoista. Stressistä kärsi 12-21 % vastaajista. Heillä yleisimmät oireet olivat unihäiriöt, päänsärky, jännittyneisyys ja ärtymys. Koululaisista ja opiskelijoista 40 %:lla oli jo jokin lääkärin toteama sairaus, vaikka he kokivat työkykynsä ja terveytensä hyväksi. Sairauksista yleisempiä olivat ihon tai hengityselinten sairaudet. Lisäksi he kärsivät paljon niska- ja hartiaseudun vaivoista.

LEL-alojen miesten elintavat parantuneet, ylipaino riesana

Tutkimuksen mukaan LEL-alojen miesten elintavat ovat muuttuneet terveellisempään suuntaan. Sekä tupakointi että humalahakuinen juominen viikoittain on vähentynyt. Liikuntaa harrastaa joka toinen, mutta ylipaino on silti yhä yleisempää. Miehistä 60 prosenttia oli ylipainoisia.

LEL-alojen työoloissa ei ollut merkittäviä muutoksia. Pölyt, kuumuus, kylmyys ja vetoisuus olivat sekä työntekijöiden että työnantajien mielestä edelleen pahimmat työympäristön haitat. Haittoja oli vuonna 2004 yhtä paljon kuin vuonna 1998. TaEL-aloilla työympäristön haitat olivat samoja. Myös yksintyöskentelyä ja kiirettä LEL- ja TaEL -työnantajat pitivät ongelmallisina.

LEL-aloilta haikailtiin useammin eläkkeelle kuin pätkätöistä

Halukkuus ennenaikaiselle eläkkeelle oli selvästi suurempi LEL-työntekijöiden keskuudessa. Miehistä noin 60 % ja naisista alle puolet ilmoitti lähtevänsä eläkkeelle heti tilaisuuden tullen. TaEL-työntekijöistä siihen oli halukas runsas kolmannes. TaEL-aloilla työtään oli valmis jatkamaan yli 65-vuotiaana alle viidennes ja LEL-aloilta vain 10 prosenttia työntekijöistä.

Tutkija Helena Rytkösen mukaan LEL- ja TaEL-alojen työnantajat katsoivat tarvitsevänsä lisätukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseen ja terveystekijöiden huomioimiseen työssä. Lisäksi he kaipaivat tukea työnjohtomenetelmien kehittämiseen. Eteralta työnantajat toivoivat tietoa ja

tiedottamista työkyvyn ylläpidosta ja työn terveysriskeistä.

Julkaisut:

TaEL Työterveystutkimus 3T: Rytönen Helena, Hänninen Kari, Juntunen Juhani. Eteran tutkimuksia 4/2005.

LEL Työterveystutkimus 3T: Rytönen Helena, Hänninen Kari, Juntunen Juhani. Eteran tutkimuksia 3/2005.

Lisätiedot:

Juhani Juntunen, ylilääkäri, Etera, p. 010 553 3324, tai
juhani.juntunen@etera.fi

Helena Rytönen, tutkija, Etera, p. 010 553 3319, tai
helena.rytkonen@etera.fi

Tilaukset:

Birgit Ahola, sihteeri, p. 010 553 3355, tai birgit.ahola@etera.fi

Tiedotteeseen liittyvät graafit, tutkimukset ja valokuvat Juhani Juntusesta ja Helena Rytöisestä löytyvät Eteran internetsivuilta osoitteessa: www.etera.fi kohdasta Mediapalvelu/Tiedotteet

Tietokulma

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera hoitaa vuosittain 260 000 LEL- ja TaEL-alojen työntekijän työeläketurvaa. LEL:n mukaan saavat työeläkkeensä rakennus-, metsä-, maatalous- ja satama-alojen työntekijät. TaEL:n mukaan vakuutetaan taiteilija-ammattien lisäksi yksityisalojen lyhyet työsuhteet. Eläkkeensaajia Eteralla on noin 157 000. Vuonna 2005 heille arvioidaan maksettavan eläkkeitä yhteensä noin 800 miljoonaa euroa.

Etera hoitaa ainoana työeläkevakuutusyhtiönä LEL- ja TaEL-eläkevakuutuksia, kunnes työeläkelait TEL, LEL ja TaEL vuonna 2007 yhdistetään yksityisalojen työeläkeläiksi, ja kilpailu avautuu. Tällöin Etera voi vakuuttaa kaikkia toimialoja, myös yrittäjiä.